

ชื่อเรื่องวิจัย : การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย
ชื่อผู้วิจัย : นายวิเชียร ชูติมาสกุล
ปีที่วิจัย : ปีการศึกษา 2558 – 2560

บทคัดย่อ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาปัญหาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย (2) เพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ได้แก่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ และ(3) เพื่อศึกษาผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ได้แก่ ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ และผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ปีการศึกษา 2558 - 2560 ดังนี้ ปีการศึกษา 2558 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 ที่ใช้ในการศึกษาปัญหาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ก่อนการพัฒนา จำนวน 149 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 119 คน และคณะกรรมการนักเรียน จำนวน 30 คน กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ที่ใช้ในการศึกษา การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ก่อนการพัฒนา จำนวน 984 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 119 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน นักเรียน จำนวน 405 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 405 คน บุคลากรเครือข่าย จำนวน 40 คน ปีการศึกษา 2559 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2559 (ระยะที่ 1) จำนวน 918 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 119 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน นักเรียน จำนวน 372 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 372 คน และบุคลากรเครือข่าย จำนวน 40 คน ปีการศึกษา 2560 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย หลังการพัฒนา ปีการศึกษา 2560 (ระยะที่ 2) จำนวน 884 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู จำนวน 119 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน นักเรียน จำนวน 355 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 355 คน และบุคลากรเครือข่าย จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจปัญหาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย (ฉบับที่ 1) แบบสอบถามความ

คิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย (ฉบับที่ 2) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559 (ระยะที่ 1) (ฉบับที่ 3) และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย ปีการศึกษา 2560 (ระยะที่ 2) (ฉบับที่ 4) คุณภาพของเครื่องมือมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 - 1.00 และ ค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.87 - 0.89 และรวบรวมข้อมูลจากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา รายงานการประเมินตนเอง และสารสนเทศของโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย ปีการศึกษา 2558 มีดังนี้ (1) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพและแนวทางการพัฒนา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ จำนวน 17 รายการ และด้านระบบเทคโนโลยีและการสื่อสาร จำนวน 6 รายการ (2) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการและแนวทางการพัฒนา ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 6 รายการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 4 รายการ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 4 รายการ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 4 รายการ และด้านการนิเทศการเรียนการสอน จำนวน 2 รายการ และ (3) ปัญหาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการและแนวทางการพัฒนา ได้แก่ ด้านการพัฒนาบุคลากร จำนวน 2 รายการ และด้านการพัฒนาระบบการบริหารจัดการ จำนวน 4 รายการ

2. ผลการดำเนินงานพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559 – 2560 ดังนี้

2.1 ปีการศึกษา 2559 (ระยะที่ 1) ได้แก่ (1) ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่า มีการพัฒนาด้านอาคารสถานที่จำนวน 6 รายการ ด้านระบบเทคโนโลยีและการสื่อสาร จำนวน 5 รายการ (2) ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ พบว่า มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 4 รายการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 4 รายการ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 5 รายการ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 4 รายการ ด้านการนิเทศการเรียนการสอน จำนวน 2 รายการ และ (3) ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีการพัฒนาด้านการพัฒนาบุคลากร จำนวน 2 รายการ และด้านระบบการบริหารจัดการ จำนวน 5 รายการ

2.2 ปีการศึกษา 2560 (ระยะที่ 2) ได้แก่ (1) ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ พบว่า มีการพัฒนาด้านอาคารสถานที่ จำนวน 11 รายการ และด้านระบบเทคโนโลยีและการสื่อสาร จำนวน 1 รายการ (2) ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ พบว่า มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 รายการ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 4 รายการ ด้านสื่อการเรียนการสอน จำนวน 4 รายการ ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 4 รายการ และด้านการนิเทศการเรียนการสอน

จำนวน 3 รายการ และ (3) ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ พบว่า มีการพัฒนาด้านการพัฒนาบุคลากร จำนวน 2 รายการ และด้านระบบการบริหารจัดการ จำนวน 4 รายการ

3. ผลการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย ปีการศึกษา 2559 – 2560 มีดังนี้

3.1 ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนชินโรสวิทยาลัย โดยภาพรวม ก่อนการพัฒนา ในปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 89.98) และหลังการพัฒนา ในปีการศึกษา 2559 อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม (ร้อยละ 97.51) และปีการศึกษา 2560 อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยม (ร้อยละ 97.59)

3.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ (3 ขึ้นไป) ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา พบว่า ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียน 3 ขึ้นไป โดยภาพรวม ในปีการศึกษา 2560 (หลังการพัฒนา) เฉลี่ยร้อยละ 72.74 ซึ่งสูงกว่าปีการศึกษา 2558 (ก่อนการพัฒนา) เฉลี่ยร้อยละ 46.44 และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ผลการเรียน 3 ขึ้นไป ร้อยละ 65.00) และร้อยละของนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ (0 ร มส) โดยภาพรวม ในปีการศึกษา 2560 (หลังการพัฒนา) เฉลี่ยร้อยละ 2.97 ซึ่งต่ำกว่าในปีการศึกษา 2558 (ก่อนการพัฒนา) เฉลี่ยร้อยละ 4.93 และอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด (ผลการเรียนไม่ผ่าน (0 ร มส) ไม่เกินร้อยละ 3.00)

3.3 ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์ ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา พบว่า โดยภาพรวม ก่อนการพัฒนาเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 96.04) และหลังการพัฒนาเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 96.64) โดยค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นไปตามเกณฑ์ หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

3.4 ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา พบว่า โดยภาพรวม ก่อนการพัฒนาเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 96.10) และหลังการพัฒนาเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 97.17) โดยค่าเฉลี่ยสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

3.5 ผลการเปรียบเทียบการอ่าน เขียน และคิดวิเคราะห์ เป็นไปตามเกณฑ์ ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา พบว่า โดยภาพรวม ก่อนการพัฒนาเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 95.03) และหลังการพัฒนาเป็นไปตามเกณฑ์ (ร้อยละ 95.89) โดยค่าเฉลี่ยการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์ หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา

3.6 ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ (ม.3 และ ม.6) ก่อนการพัฒนาและหลังการพัฒนา พบว่า นักเรียนโรงเรียนชินโรสวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการพัฒนา ในปีการศึกษา

2558 เฉลี่ยรวม 35.33 คะแนน และหลังการพัฒนาในปีการศึกษา 2559 เฉลี่ยรวม 36.54 คะแนน โดยค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา (1.21 คะแนน) และเมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า รายวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ นักเรียนระดับชั้น ม.6 มีผลการทดสอบระดับชาติ หลังการพัฒนา (ปีการศึกษา 2559 และ 2560) สูงกว่าก่อนการพัฒนา (ปีการศึกษา 2558)

3.7 ประสิทธิภาพการพัฒนาปีการศึกษา 2559–2560 ได้แก่ (1) นักเรียนได้รับโล่รางวัลเกียรติบัตรจากการเข้าร่วมประกวดและแข่งขันกิจกรรมต่าง ๆ ในระดับชาติ จำนวน 4 รางวัล ระดับภาค จำนวน 14 รางวัล ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด จำนวน 12 รางวัล (2) ครูได้รับรางวัล/เกียรติบัตรในระดับชาติ จำนวน 11 รางวัล ระดับภาค จำนวน 17 รางวัล และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด จำนวน 14 รางวัล (3) ผู้บริหารได้รับโล่รางวัล เกียรติบัตร ในระดับชาติ จำนวน 17 รางวัล ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด จำนวน 3 รางวัล และ (4) สถานศึกษา ได้รับรางวัล/เกียรติบัตรในระดับชาติ จำนวน 12 รางวัล ระดับภาค จำนวน 1 รางวัล และระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/จังหวัด จำนวน 5 รางวัล

3.8 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย มีดังนี้

3.8.1 ปีการศึกษา 2559 (ระยะที่ 1) พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, $S.D. = 0.76$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนี้ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.38$, $S.D. = 0.76$) รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.30$, $S.D. = 0.74$) และการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.29$, $S.D. = 0.79$) ตามลำดับ

3.8.2 ปีการศึกษา 2560 (ระยะที่ 2) พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย โดยภาพรวมอยู่ในมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $S.D. = 0.70$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนี้ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.56$, $S.D. = 0.68$) รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.54$, $S.D. = 0.71$) และการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.52$, $S.D. = 0.72$) ตามลำดับ

3.8.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2559 (ระยะที่ 1) และปีการศึกษา 2560 (ระยะที่ 2) พบว่า ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย โดยภาพรวมปีการศึกษา 2560 (ระยะที่ 2) เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2559 (ระยะที่ 1) ($\bar{X} = +0.22$)